

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/4/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124204517
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8124204517.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Jany Jančíkovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, XXX XX D., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpenému: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice-Staré Mesto, IČO: 36 863 017, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 900,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 9Csp/64/2024-57 zo dňa 19.09.2024 v spojení s opravným uznesením č.k. 9Csp/64/2024-71 zo dňa 02.10.2024 a s opravným uznesením č.k. 9Csp/64/2024-97 zo dňa 07.01.2025, takto

rozhodol:

- Potvrdzuje sa rozsudok vo výrokoch I. a III v spojení s opravným uznesením.
- Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením rozhodol tak, že:

„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 200 € a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100% a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie okrem iného uviedol, že v prejednávacom prípade zo strany žalobcu došlo k iniciovaniu súdneho konania z dôvodu určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, v ktorom bol úspešný. Úspešne teda uplatnil porušenie jeho práva garantovaného ako zákonom o ochrane spotrebiteľa, tak aj Občianskym zákonníkom. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. súd prvej inštancie akcentoval, že súčasné znenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a zakladá nárok na primerané finančné zadostučinenie (ďalej v texte aj ako „PFZ“) už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, žeby sa vyžadovala, čo len potenciálna ujma.

Podľa súdu prvej inštancie v tomto type konaní je možná aj určitá paušalizácia náhrad, aby sa nepriznávali len symbolické sumy bez hospodárskeho významu ale ako výsledok zaťažovania súdneho systému alebo sumy premrštené vedúce k obohacovaniu spotrebiteľov. Tak súd za základnú sumu zadostučinenia za neprijateľnú zmluvnú podmienku považuje sumu 100 € s možným posunom oboma smermi na základe charakteru zmluvnej podmienky. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku týkajúcu sa

upomienky súd prvej inštancie priznal 50,- eur (išlo síce o skrytú sankciu ale nebol preukázaný nadmerný počet upomienok zaslaných žalobcovi s cieľom navýšiť sumu, ktorú je povinný zaplatiť), za neprijateľnú zmluvnú podmienku týkajúcu sa aplikácie obchodného zákonníka priznal 50,- eur (keďže subsidiarita ObchZ. je daná a spotrebiteľ o ochranu OZ stanovenú kogentne napriek tejto zmluvnej podmienke prísť nemohol) a 100,- eur za podmienku o oboznámení a súhlasom s obchodnými podmienkami (pretože skutočne vzbudzuje dojem o prenose dôkazného bremena na spotrebiteľa, čo ho môže odrádzať od uplatňovania jeho práv), spolu 200,- eur. Nad uvedenú sumu považoval žalobu za nedôvodnú.

Pokiaľ ide o námietku šikanózneho výkonu práva žalobcom, s touto sa súd prvej inštancie nestotožnil. Konanie žalobcu, ktorý uspel v základnom konaní, spočívajúce v podaní tejto žaloby nepovažoval za zneužitie práva. Práve naopak, ak žalovaný vediac o výsledku základného konania nekontaktoval žalobcu za účelom odškodnenia, potom podanie žaloby žalobcom o primerané finančné zadosťučinenie je logickým krokom pre zavŕšenie ochrany pri porušení práva, ktoré spôsobil žalovaný. V rámci právnej argumentácie poukázal súd prvej inštancie na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-35/22.

Vo vzťahu k námietke premlčania zo strany žalovaného súd prvej inštancie konštatoval, že podstatné pre správne určenie začiatku premlčacej lehoty je určenie tzv. actio nata, teda kedy bolo možné 1x podať žalobu, tak aby uplatnený nárok mohol byť ohrozený premlčaním. Žalovaný tvrdí, že sa tak deje uzavretím právne závadnej zmluvy. Takýto zjednodušený záver by však podľa súdu poprel podstatu spotrebiteľskej ochrany a ex offio vytvorenej súdnej kontroly zmluvných podmienok s odôvodnením, že spotrebiteľ nie je schopný neprijateľnosť zmluvných podmienok alebo ich nezákonnosť z iného dôvodu odhaliť a nevedomosť o týchto skutočnostiach mu nemôže byť na ujmu. V rámci právnej argumentácie súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ C-485/19.

Podľa súdu prvej inštancie žalobu o zaplatenie PFZ možno podať spolu so žalobou o určenie neplatnosti zmluvnej podmienky (z dôvodu neprijateľnosti alebo z iného dôvodu) alebo priznania iného nároku spotrebiteľovi a v takomto prípade sa eliminuje riziko možného premlčania, ktoré začína až právoplatnosťou rozhodnutia o určení neplatnosti zmluvnej podmienky alebo o priznaní iného nároku. V takomto prípade by išlo o vzájomné závislé výroky a v prípade zrušenia základného výroku by sa bez ďalšieho zrušil aj výrok o primeranom finančnom zadosťučinení. Ak však spotrebiteľ žaluje osobitne (napr. z dôvod eliminácie vyšších trov konania v prípade neúspechu pri 2 nárokoch), tak premlčacia lehota PFZ začína plynúť právoplatnosťou rozhodnutia o úspešnom uplatnení práva spotrebiteľa a premlčí sa uplynutím 3 rokov. Rozsudok v základnom konaní sa stal právoplatným dňa 16.06.2023 a žaloba o PFZ bola podaná dňa 23.05.2024, tak premlčacia lehota neuplynula.

3. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 255 ods. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V konaní išlo o nárok, ktorého výška závisela od úvahy súdu a vtedy je žalobca úspešný, ak je úspešný v základe nároku. Žalobcovi tak patrí náhrada trov konania v rozsahu 100 %, ktorej výška sa však bude odvíjať od priznanej sumy.

4. Proti tomuto rozhodnutiu vo vzťahu k výroku I. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP. Namietal, že právny názor súdu prvej inštancie, že nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia (podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. sa začína premlčovať až okamihom právoplatného judikovania porušenia spotrebiteľského práva – je totiž v neprekonateľnom protirečení k možnosti súčasného uplatnenia nároku z takého porušenia a nároku na zaplatenie zadosťučinenia. Takáto možnosť kumulatívneho uplatnenia oboch uvedených nárokov pritom nespochybniteľne vyplýva napr. z ustanovenia § 298 ods. 2 CSP, a je potvrdená aj rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít – poukázal v tomto ohľade napr. na bod 15 odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/107/2021 zo dňa 28.02.2023: „Nevylučuje sa ani možnosť, že by sa spotrebiteľ domáhal jednou žalobou súčasne ochrany svojho práva a priznania finančného zadosťučinenia.“

Ak by totiž právoplatnosť rozsudku, ktorým je konštatované porušenie práva alebo povinnosti na ujmu spotrebiteľa, mala byť podmienkou nároku na zaplatenie zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., viedlo by to k neudržateľnému výsledku, že v prípade sporu, v ktorom by oba takéto procesné nároky boli uplatnené súčasne, v rozhodujúcom čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie (§ 217 ods. 1 CSP) by pre priznanie satisfakčného nároku ešte nemohla byť splnená predmetná podmienka právoplatného sporového úspechu spotrebiteľa.

Ak by súd prvej inštancie napr. určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky, v čase vyhlásenia jeho rozsudku by takéto určenie ešte nebolo vybavené atribútom právoplatnosti, a teda v rozsahu satisfakčného nároku by žaloba musela byť zamietnutá. Alebo, inými slovami, ak právoplatný rozsudok o porušení práva alebo povinnosti má byť podmienkou satisfakčného nároku, až okamihom jeho právoplatnosti by satisfakčný

nárok získal kvalitu actio nata; skôr by takýto nárok nebolo možné úspešne zažalovať. To však odporuje nielen bežnej sporovej praxi, keď sú oba nároky uplatňované (a priznávané) súčasne, ale aj vyššie zmienenej výslovnej normatívnej regulácii v ustanovení § 298 ods. 2 CSP. Satisfakčný nárok teda musí nevyhnutne vzniknúť, a zároveň začať sa premlčovať, už pred podaním žaloby, ktorou dochádza k jeho uplatneniu

V tejto súvislosti žalovaný zvýraznil pravidlá, na ktorých sa ustálila rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít pri posudzovaní premlčania nároku na peňažné zadostučinenie podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Nejde tu pritom o ich analogickú aplikáciu na oblasť ochrany spotrebiteľa, keďže na premlčovanie oboch nárokov – podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. i podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka – dopadá úplne rovnaká normatívna úprava premlčania, najmä ustanovenia § 100 a § 101 Občianskeho zákonníka. Je preto úplne prirodzené, že právne závery sformulované v otázke satisfakčných nárokov z ochrany osobnosti by mali byť „použiteľné“ aj v oblasti ochrany spotrebiteľa.

Rozhodujúcim kritériom má byť, naopak, monetárna povaha satisfakcie, ako výstižne postuloval Najvyšší súd Slovenskej republiky napr. v uznesení sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011 alebo v rozsudku sp.zn. 2Cdo/194/2011 zo dňa 27.11.2012 (R 58/2014): „Je to obsah nároku a nie predmet jeho ochrany, čo robí pre povahu nároku rozhodujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky.“

Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení výslovne potvrdil, že žalobu o zaplatenie finančného zadostučinenia možno podať už spolu so žalobou o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, čo postavil do kontrastu voči rozhodnutiu spotrebiteľa „žalovať osobitne“ (t.j. najprv o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a až následne o zaplatenie zadostučinenia). Takto nielen nepriamo uznal jeden z nosných argumentov našej námietky premlčania, a to že začiatok premlčania by sa stal závislým od vôle spotrebiteľa (t. j. subjektu, o premlčanie nároku ktorého ide; k tomu viac ďalej), ale predovšetkým kreoval právne neobhájiteľnú konštrukciu o akomsi diferencovanom začatí premlčania. Ak by bola podaná kumulatívna žaloba, ktorá je podľa súdu možná (s čím súhlasíme), actio nata satisfakčného nároku by nevyhnutne muselo nastať už pred jej podaním (hoci súd pre tento prípad nekonkretizuje, aká skutočnosť by vyvolala „spustenie“ premlčania). Ak by však spotrebiteľ podal následné žaloby, premlčacia doba satisfakčného nároku by podľa súdu mala začať plynúť až právoplatnosťou rozsudku v „základnom“ konaní. Takýto výklad však nemá absolútne žiadnu oporu v platnom práve, pretože by ten istý nárok podliehal dvom rôznym režimom premlčania, s diferencovane určeným okamihom začiatku premlčania, navyše závislým výlučne od toho, kto má čeliť nepriaznivým dôsledkom premlčania. Ide o úplne zjavný rozpor najmä s ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právo podlieha výlučne „jednému“ premlčaniu, ktoré začína okamihom, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Znovu žalovaný akcentuje, že premlčanie satisfakčných nárokov má byť závislé výlučne od objektívnych skutočností (na rozdiel od premlčania napr. nárokov na náhradu škody a na vydanie bezdôvodného obohatenia, kde sa právne významnou stáva aj subjektívna vedomosť dotknutého subjektu). Neudržateľnou je preto úvaha, že právoplatnosť súdneho rozhodnutia v „základnom“ konaní, ktoré prebehlo na základe žaloby spotrebiteľa, má byť skutočnosťou nezávislou od jeho vôle. Okamih právoplatnosti súdneho rozhodnutia, ktorým je konštatované porušenie práva alebo povinnosti, je síce objektivizovateľný (t.j. je možné určiť, kedy nastane právoplatnosť), ale to neznamená, že je aj objektívnym v zmysle nezávislosti od vôle subjektu, o premlčanie práva ktorého ide. Práve v tom ale spočíva zmysel premlčania ako inštitútu striktnie zameraného na posilňovanie právnej istoty – že subjekt, právo ktorého sa premlčaním oslabuje, nemôže ovplyvňovať, či vôbec a kedy začne voči nemu plynúť premlčacia doba. Vyššie uvedené mimoriadne výstižne vystihol aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp.zn. II. ÚS 249/2023 zo dňa 10.05.2023: „Začiatok plynutia premlčacej doby vo všeobecnosti nemôže byť závislý od vôle subjektu.“ Opačný prístup by znamenal, že začiatok plynutia premlčacej doby by sa stal závislým na subjektívnom rozhodnutí spotrebiteľa iniciovať súdne konanie, v ktorom uplatní porušenie práva alebo povinnosti, a dokonca, ak by taká žaloba nebola vôbec podaná, premlčacia doba satisfakčného nároku by nikdy nezačala plynúť, čo je v priamom rozpore s jasným a kategorickým pravidlom o premlčovaní všetkých majetkových práv (§ 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka: „Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.“). Výpočet výnimiek z nepremľateľnosti práv v ustanovení § 100 ods. 2 a 3 je taxatívny, pričom satisfakčný nárok podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., ale ani akýkoľvek iný satisfakčný nárok medzi ne zaradený nie je.

Právne a logicky konzistentným môže byť preto iba prístup, že aj v oblasti ochrany spotrebiteľa je pre začiatok plynutia premlčacej doby satisfakčného nároku určujúci okamih, keď došlo k zásahu do práv spotrebiteľa. Subjektívne činitele, vrátane subjektívnej pochybnosti spotrebiteľa, či došlo k porušeniu jeho práva, resp. ako „dopadne“ spor na jeho ochranu, by nemali mať žiadnu relevanciu pre stanovenie

začiatku premlčania. Sporový význam by mohla mať iba objektívna prekážka, ktorá by spotrebiteľa vylučovala z možnosti podať žalobu o zaplatenie zadosťučinenia. V prípade žalobcu však žiadna taká prekážka nebola tvrdená ani preukazovaná, ani inak nevyšla v konaní najavo.

V konkrétnych okolnostiach veci je teda jedinou významnou okolnosťou, že žalobcovi vonkoncom nič nebránilo, aby žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia podal v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť okamihom porušenia povinnosti zavedenej na ochranu spotrebiteľa. Ako argumentuje vyššie, satisfakčný nárok mohol byť uplatnený spolu s „hlavnou“ žalobou. Právny problém by však nepredstavovala ani situácia, ak by žalobu o primerané finančné zadosťučinenie podal ešte pred takou žalobou – v takom prípade by došlo k obligatórnemu prerušeniu konania o žalobe na zaplatenie zadosťučinenia v zmysle ustanovenia § 162 ods. 1 písm. a) CSP. Inými slovami, v prípade žalobcu neexistovala žiadna relevantná prekážka, ktorá by ho objektívne (a teda nielen subjektívne, napr. v podobe neistoty ohľadom výsledku sporu) vylučovala z možnosti podať žalobu na zaplatenie zadosťučinenia v mantineloch § 101 Občianskeho zákonníka; takou okolnosťou najmä nie je otázka procesného úspechu „hlavnej“ žaloby o určenie porušenia povinnosti, pretože takéto procesné nároky môžu byť spojené do jednej žaloby, prípadne môžu byť predmetom paralelne prebiehajúcich súdnych konaní, pričom v konaní o zaplatenie zadosťučinenia sa „vyčká“ na výsledok „hlavného“ konania.

Vo svetle vyššie uvedeného záver napadnutého rozsudku v nepremičaní žalobného nároku odporuje jednoznačnému pravidlu v ustanovení § 101 Občianskeho zákonníka, keďže nebola zistená žiadna skutočnosť, ktorá by žalobcovi objektívne bránila v podaní žaloby v trojročnej premlčacej dobe od porušenia práva. Na rozdiel od ustanovení § 106 a 107 Občianskeho zákonníka právna norma relevantná v tejto otázke neumožňuje prihliadať na akýkoľvek subjektívny prvok, akým je nepochybne aj podanie žaloby ako prejav návrhovej iniciatívy spotrebiteľa. A subsidiárne poukazuje, že extenzívny výklad tu neumožňuje ani požiadavka eurokonformity, keďže jedným z jej nosných pilierov je princíp ekvivalencie, ako ho štandardne definuje Súdny dvor Európskej únie.

Keďže porušením povinnosti, o ktorom bolo rozhodnuté v prvoinštančnom konaní na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 11Csp/15/2022 a v nadväzujúcom odvolacom konaní na Krajskom súde v Prešove, bol údajný nedostatok určitého konkrétneho obsahu zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 14.10.2014, rozhodujúcim okamihom pre posudzovanie premlčania satisfakčného nároku mohlo byť len jej uzavretie. Premlčacia doba potom v zmysle vyššie citovanej judikatúry začala plynúť nasledujúceho dňa 15.10.2014 a skončila uplynutím troch rokov – dňa 15.10.2017. Žaloba však bola podaná až dňa 23.05.2024, takže došlo k premlčaniu nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, čo v spojení s jeho námietkou premlčania malo rezultovať do plného zamietnutia žalobného návrhu.

Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a to tak, že žalobu aj v napadnutom rozsahu zamietne a zaviazže žalobcu na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania, v oboch prípadoch v rozsahu 100 %.

5. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobca nesúhlasil s argumentáciou žalovaného o premlčaní nároku na PFZ a poukázal najmä na vecné odôvodnenie v odseku 7. rozsudku, kde sa prvoinštančný súd dostatočne zaoberal touto námietkou žalovaného v konaní. Nárok na priznanie PFZ je v zmysle § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spätý s úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi v podobe právoplatného rozhodnutia súdu. Preto až moment „úspešného uplatnenia“ je conditio sine qua non pre súdne uplatnenie tohto nároku. V tomto smere žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2Co/137/2016-71 z 24.05.2017. Hypotetickú vznesenú námietku premlčania, ktorú žalovaný odôvodňuje uplynutím viac ako troch rokov od uzavretia zmluvy, považuje žalobca vzhľadom na zmysel a gramatický výklad citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa za špekulatívnu v snahe poprieť jeho legitímny nárok. Vo veci posudzovanej Ústavným súdom SR sp.zn. II. ÚS 249/2023, na ktorú poukazuje žalovaný v odvolaní, tak táto sa absolútne netýkala posudzovanej veci a inštitútu PFZ v spotrebiteľskom práve, ale nároku poškodeného z dopravnej nehody. U spotrebiteľa je však situácia diametrálne odlišná. Jednak nejde o škodu, ale o primerané finančné zadosťučinenie, čo nie je to isté, lebo ak by to bolo to isté, nebola by potrebná na právnu úpravu každého z týchto inštitútov, samostatná právna úprava. Ťažko sa dá predstaviť, aby sa skutkové okolnosti vzniku škody podobali skutkovým okolnostiam vzniku primeraného finančného zadosťučinenia. S poukazom na uvedené argumenty žalobca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdiť.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu

predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

8. So zreteľom na obsah odvolania žalovaného (§ 124 CSP) bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok I. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobu v časti o zaplatenie 200,- eur, ako aj súvisiaci výrok III. o trovách konania. Keďže výrok II., ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá žalovaný odvolaním nenapadol, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

9. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), upravujúce práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za porušenie zodpovedá. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

10. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej výške 900 eur titulom úspešného uplatnenia svojich spotrebiteľských práv v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 11Csp/15/2022, v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok.

11. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní bolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok v zmysle ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Tvrdenie žalobcu o úspechu v základnom konaní bolo preukázané rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 11Csp/15/2022-165 zo dňa 22.05.2022, ktorým súd určil za neprijateľné zmluvné podmienky týkajúce sa poplatku za poskytnutie úveru vo výške 25,- eur, vyhlásenia dlžníka o oboznámení a súhlase s obchodnými podmienkami a aplikácie Obchodného zákonníka na vzájomné zmluvné vzťahy (č.l. 4 až 16 súdneho spisu). Rozsudok nadobudol právoplatnosť 16.06.2023.

12. Za stavu, keď uvedeným rozsudkom došlo k vyhoveniu žaloby v dôsledku prijatých záverov, že predmetné zmluvné podmienky sú neprijateľné, pričom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť, sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie, že v tejto veci základ nároku je daný. Bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

13. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením otázky premlčania nároku žalobcu súdom prvej inštancie, nakoľko jediným predpokladom na uplatnenie tohto nároku je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Otázka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu uplatnenia nároku na primerané finančné zadosťučinenie bola vysvetlená v rozhodnutí NS SR sp.zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.09.2016 alebo 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019. Nielen judikatúra Najvyššieho súdu, ale aj Zákon o ochrane spotrebiteľa v ustanovení § 3 ods. 5 poslednej vety výslovne stanovuje, že jedinou podmienkou pre priznanie finančného zadosťučinenia je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Uvedené znamená, že musí prebehnúť konanie, predmetom ktorého bude určenie porušenia spotrebiteľského práva a až v dôsledku takto deklarovaneho stavu porušenia by spotrebiteľovi vzniklo právo na uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia. Spotrebiteľ sa tak môže rozhodnúť, či právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia si uplatní priamo v základnom konaní resp. až po rozhodnutí o porušení jeho práv. Smerodajné však z logického výkladu ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa je, že premlčacia doba začína plynúť až od momentu porušenia spotrebiteľského práva, t.j. právoplatnosťou základného konania týkajúceho sa porušenia práv spotrebiteľa.

14. V prejednávanej veci premičania doba na uplatnenie tohto nároku nemohla začať plynúť skôr, než dňom nasledujúcim po právoplatnosti príslušného rozhodnutia. Až moment „úspešného uplatnenia“ je *conditio sine qua non* (nevyhnutný predpoklad) pre súdne uplatnenie tohto nároku. Podľa právnych úvah žalovaného by nárok na primerané finančné zadosťučinenie bol premičaný skôr, ako vôbec by takéto porušenie bolo judikované alebo vôbec zistené, resp. by došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia. Práve právoplatné judikovanie či už povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie alebo neprijateľnosti zmluvnej podmienky je objektívnou okolnosťou pre začatie plynutia premičacej doby. Počiatok teda vôbec nie je závislý na subjektívnom rozhodnutí spotrebiteľa. V prejednanom spore rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 11Csp/15/2022-165 zo dňa 22.05.2022 nadobudol právoplatnosť dňa 16.06.2023. Počnúc nasledujúcim dňom mohol žalobca svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatniť na súde. Žaloba bola súdu doručená 23.05.2024, preto námietka premičania prednesená žalovaným nie je dôvodná.

15. Zároveň odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že najprv musí byť v jednom súdnom konaní spotrebiteľ úspešný a až následne ako úspešný si môže uplatniť právo na primerané finančné zadosťučinenie. Zo žiadneho právneho predpisu teda nevyplýva, že by malo ísť až o následné konanie. Naopak, pokiaľ žalobca tvrdí, že došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, a preto si uplatňuje finančné zadosťučinenie, v prípade úspechu toto priznané bude a v prípade nepreukázania tvrdeného porušenia, teda neúspechu spotrebiteľa, musí byť zákonite aj tento nárok zamietnutý.

16. Z hľadiska výšky priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia musí odôvodnenie priznanej výšky byť presvedčivé. Výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcov ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, ktoré viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

17. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný vo svojom odvolaní výslovne nenamietal záver súdu prvej inštancie o priznaní PFZ v celkovej výške 200,- eur pozostávajúceho zo sumy 50,- eur za neprijateľnú zmluvnú podmienku týkajúcu sa poplatku za upomienku, sumy 50,- eur za neprijateľnú zmluvnú podmienku týkajúcu sa aplikácie obchodného zákonníka a sumy 100,- eur za podmienku o oboznámení a súhlase s obchodnými podmienkami, odvolací súd nepodrobil tento záver odvolaciemu prieskumu a považoval ho za nesporný.

18. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

19. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku I. a súvisiaceho výroku III. o trovách konania v spojení s opravným uznesením podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP, ako vecne správny potvrdil.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške

priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).